

**АКАДЕМИЈА
ТЕХНИЧКО-УМЕТНИЧКИХ СТРУКОВНИХ СТУДИЈА
БЕОГРАД**

**КОДЕКС О АКАДЕМСКОМ ИНТЕГРИТЕТУ АКАДЕМИЈЕ ТЕХНИЧКО-
УМЕТНИЧКИХ СТРУКОВНИХ СТУДИЈА БЕОГРАД**

Број: 912

Датум: 14.07.2021. године

Јули 2021. године

На основу члана 65. став 7. Закона о високом образовању (Сл. гласник Републике Србије, бр. 88/17, 27/18- др. закон, 73/18, 67/19, 6/20 - др. закон и 11/21- аутентично тумачење - у даљем тексту: Закон о високом образовању), чл. 25. став 2. тачка 9), 87. став 1. тачка 2) и 111. Статута Академије техничко-уметничких струковних студија Београд (бр. 7-1/2019 од 17.12.2019. године, Измена и допуна 2/11-11 од 27.02.2020. године, Измена и допуна 2/17-3 од 17.09.2020. године, Измена и допуна 197-8/2 од 14.04.2021. године – у даљем тексту: Статут Академије), а у складу са Основама за Кодекс о академском интегритету на високошколским установама у Републици Србији које је Национални савет за високо образовање донео на седници одржаној 24.10.2016. године, Наставно-стручно веће Академије техничко-уметничких струковних студија Београд, на седници одржаној дана 14.07.2021. године, донео је

КОДЕКС О АКАДЕМСКОМ ИНТЕГРИТЕТУ АКАДЕМИЈЕ ТЕХНИЧКО-УМЕТНИЧКИХ СТРУКОВНИХ СТУДИЈА БЕОГРАД

I ЦИЉ КОДЕКСА

Члан 1.

Кодекс о академском интегритету Академије техничко-уметничких струковних студија Београд (у даљем тексту: Кодекс) доноси се у циљу очувања професије, унапређења моралних вредности, заштите вредности знања и подизања свести о одговорности свих чланова који чине академску заједницу Академије техничко-уметничких струковних студија Београд (у даљем тексту: Академија) и лица који нису чланови, а учествују у раду Академије.

Сви изрази коришћени у Кодексу који се односе на физичка лица, а дати су у мушком роду, тумаче се на начин да обухватају и особе женског пола.

Чланови који чине академску заједницу Академије су: наставно особље, ненаставно особље и студенти.

Кодекс се примењује у професионалном и јавном деловању свих чланова академске заједнице Академије, као и других лица која учествују у раду Академије.

Члан 2.

Кодекс садржи, као минималне захтеве који су садржани у Основама за Кодекс о академском интегритету на високошколским установама у Републици Србији (у даљем тексту: Основе), а нарочито Етичке стандарде као начела и норме, која се тичу:

- професионалне етике,
- професионалних обавеза,
- академске дужности и понашања,
- повреде правила Кодекса,
- поступка утврђивања неакадемског понашања и некоректног академског понашања,
- учесника у поступцима утврђивања повреде правила Кодекса,
- мера које се изричу за повреде правила Кодекса, и
- друге у складу са Основама.

Члан 3.

Органи и тела Академије дужни су, у оквиру својих надлежности, да се старају о остваривању и унапређењу Етичких стандарда у складу са Кодексом и да обезбеде услове неопходне за упознавање чланова академске заједнице са свим прописима који се тичу њихових права и обавеза.

Члан 4.

Поступци који су прописани Кодексом не представљају замену за грађанске, кривичне, управне, дисциплинске и/или друге поступке који су уређени законима и општим актима Академије.

II ЕТИЧКИ СТАНДАРДИ

Члан 5.

Етички стандарди представљају скуп начела и норми о професионалној етици, професионалним обавезама, академским дужностима и понашању, који су утврђени Кодексом.

1. ЕТИЧКИ СТАНДАРДИ КАО НАЧЕЛА

Људска права, поштовање интегритета и достојанства особе

Члан 6.

Академија и чланови академске заједнице имају обавезу да обезбеде уживање свих људских права која се остварују унутар Академије и друга права која јемчи Устав и други прописи Републике Србије.

Сви чланови академске заједнице морају бити поштовани и уважавани као особе са правима која произилазе из поштовања њихових живота, интегритета и достојанства.

Академија је дужна да својим члановима призна право и омогући услове за несметан професионални развој и усавршавање, у складу са могућностима и у мери у којој право једног члана не задире у исто право другог члана академске заједнице.

Чланови академске заједнице имају обавезу и одговорност према другим лицима у смислу поштеност и искреног и непристрасног понашања, унапређења професионалног и стручног рада, а у сврху заједничког добра свих чланова академске заједнице Академије и поштовања интегритета саме Академије.

Поштовање закона и правних поступака

Члан 7.

Чланови академске заједнице су дужни да поштују све правне прописе и правне поступке који се тичу њих и њихових обавеза.

Академија има обавезу да осигура услове који би омогућили члановима академске заједнице да буду упознати са својим правима и обавезама.

Академија је дужна да осигура једнаку могућност притужбе и равноправан положај у поступку испитивања повреда правила Кодекса.

Једнакост и праведност

Члан 8.

Начело једнакости и праведности је основ понашања сваког члана академске заједнице и подразумева искључење сваког вида дискриминације, злостављања, узнемиравања и искоришћавања.

Академија има обавезу да обезбеди услове рада и тиме осигура једнаке услове за остваривање професионалних обавеза, исказивања интелектуалних способности и напредовања.

Чланови академске заједнице не смеју злоупотребити свој ауторитет и не смеју допустити да лични интереси и односи умање ефекте објективног и професионалног просуђивања и тако угрозе Етичко и професионално обављање радних обавеза.

Академска слобода

Члан 9.

Академија подстиче слободу мишљења и изражавања као основу вредности и снаге академског живота и рада и штити своје чланове од сваког покушаја ограничавања, онемогућавања или ускраћивања ових слобода.

Чланови академске заједнице у вршењу академских слобода имају обавезу поштовања устројства Академије, али и слободу да износе критике и предлажу измене правила.

Чланови академске заједнице се у својим истраживањима требају водити идејом слободе истраживања, користити своје право изношења критике, испитивања друштвених вредности и структура, а у циљу трагања за научном истином, стицањем и преношењем знања.

Професионално понашање

Члан 10.

Академија очекује од својих чланова да одговорно, професионално и Етички беспрекорно испуњавају своје обавезе према студентима, колегама и свим запосленим у Академији.

Чланови академске заједнице дужни су да поштују критеријуме стручности, да се стално усавршавају унутар свог интересно-професионалног подручја и да свој рад утемељавају на начелима сарадње и заједништва у професионалним односима у циљу бољег искоришћавања високошколских ресурса.

Објективност и непристрасност

Члан 11.

Члан академске заједнице треба да избегава сваки облик понашања који је у супротности са обавезама појединца, а који може да утиче на објективност процене у вршењу послова и створи неоправдану предност за неке институције или појединце.

Чланови академске заједнице дужни су да се држе начела непристрасности и не смеју да допусте да ставови или мишљења о појединцима, друштвеним групама и делатностима који нису утемељени на искуству или рационалним аргументима, већ су донети унапред и засновани су на неоправданим генерализацијама, утичу на њихову објективност у академским, истраживачким, стручним, административним, пословним и управљачким делатностима.

Чланови академске заједнице не смеју допустити да предрасуде било које врсте утичу на њихову објективност у академским, истраживачким, административним, пословним, управљачким и другим пословима, а то се посебно односи на питања која дотичу права појединаца или мањинских група.

Интелектуална слобода

Члан 12.

Чланови академске заједнице у вршењу својих послова имају право на слободу изражавања и мишљења, уз поштовање вредности и принципа утврђених Кодексом, посебно у погледу аргументоване расправе, критике и ставова у трагању за оптималним решењима.

Чланови академске заједнице не могу обављати ниједан ван-академски посао који је у супротности са њиховим професионалним обавезама на високошколској установи или утиче на њихов интегритет и објективност у вршењу академских дужности.

Академска честитост

Члан 13.

Академска честитост члана академске заједнице заснива се на самосталности у академском и научном раду, односно спровођењу оригиналних научних истраживања, представљању властитих резултата, уз способност реалног сагледавања себе самог, властитог знања и тих резултата, као и на строгом поштовању ауторских права других.

Водећи рачуна о општем добру, чланови академске заједнице дужни су да чувају интегритет система високог образовања и саме Академије и да раде савесно, марљиво, одговорно и посвећено, према свом најбољем знању.

При обављању својих професионалних обавеза и академских дужности чланови академске заједнице дужни су да избегавају стварање односа зависности према лицима која би могла да утичу на њихову непристрасност, а у случају да такав однос већ постоји дужни су да га отклоне.

Чланови академске заједнице дужни су да избегавају ситуације које могу за последицу да имају кршење објективности и непристрасности, посебно између чланова заједнице који су у узајамном хијерархијском односу.

Забрана дискриминације

Члан 14.

Недозвољен је сваки облик непосредне или посредне дискриминације у Академији, заснован на религији, етничкој или националној припадности, раси, полу, полној оријентацији, имовинском стању, пореклу, здравственом стању и другим својствима члана академске заједнице.

Стручност, способност, професионалност, оспособљеност и професионалне заслуге као и резултати у обављању одређене врсте делатности, послова и задатака, искључиви и једини су релевантни критеријуми оцене вредновања и напредовања чланова академске заједнице.

Забрана узнемиравања

Члан 15.

Забрањена је свака врста узнемиравања међу члановима академске заједнице, а посебно када се темељи на злоупотреби положаја институционалне или хијерархијске надређености.

Недозвољен је сваки чин непримереног понашања према другој особи који има за циљ или представља повреду личног достојанства, омета обављање радних задатака или смањује квалитет живота те особе.

Недозвољен је сваки чин, појединачан или поновљен, вербални, невербални или физички, као и стварање неугодних или непријатних радних или образовних околности који доводи до застрашивања или ометања особе.

Недопустиво је сексуално узнемиравање, које представља изостанак пристанка или одбијање друге стране, а тиче се:

- упућивања вербалних или физичких предлога сексуалне природе другој страни;
- физичког узнемиравања;
- изношење шале, исмејавање или алузија у вези пола или сексуалне оријентације;
- излагање друге особе увредљивом или узнемиравајућем материјалу или захтевање сексуалних услуга.

Индивидуална одговорност

Члан 16.

Сваки члан академске заједнице је индивидуално одговоран за своје понашање у вршењу права и обавеза утврђених Кодексом и другим општим актима Академије.

Утврђивање постојања индивидуалне одговорности запослених у Академији спроводи се на начин утврђен законом којим се уређују права и обавезе запослених у високошколским установама, Законом о раду, Статутом Академије, Кодексом и другим општим актима Академије, а одговорност студената утврђује се у складу са Кодексом и општим актом Академије којим се регулише дисциплинска и материјална одговорност студената.

2. ПРОФЕСИОНАЛНА ПРАВА И ОДГОВОРНОСТИ И АКАДЕМСКО ПОНАШАЊЕ

Преношење знања

Члан 17.

Академија је дужна да у току трајања студија, а посебно на почетку прве године свих нивоа студија које организује, упозна студенте са правилима академске честитости, правилима за навођење идеја и радова других аутора, односно правилима цитирања и препричавања.

Наставно особље Академије, у обављању наставних активности ради преношења знања, дужно је да се придржава следећих правила:

- реализација и поштовање образовних циљева, стратегија и стандарда Академије, у сврху напредовања студената и услова студирања;
- тачност, релевантност, прецизност, репрезентативност, актуелност садржаја предмета и осигурање примерене позиције предмета унутар студијског програма;
- тежити постизању и преношењу квалитетних научних и стручних сазнања из своје научне области и предмета који се изводе на студијама;
- понудити свим студентима начелно једнаке могућности стицања и унапређења знања;
- савесно проверавање сваког писаног рада студента и обраћање посебне пажње на то да ли тај рад садржи неки од облика неакадемског понашања из Кодекса;
- омогућавање студентима остваривање циљева предмета на оптималан и делотворан начин;
- доприносити интелектуалном развоју студената, увек у оквиру односног предмета и професионалног домена и избегавање сваког облика деловања који би могао довести до ометања овог процеса;
- вредновање рада и оцењивања студената које се заснива на ваљаности, отворености, праведности, објективности, правовремености, што подразумева јавност и транспарентност испита и других облика провере знања студената;
- поштовање достојанства и угледа својих колега ради постизања заједничког циља и интереса напредовања студената;
- онемогућавање условљавања приступа испиту ван контекста наставног плана и програма (куповине властите књиге и сл.),
- прихватање конструктивне критике и мишљења студента о својој образовној и наставној компетенцији.

Члановима академске заједнице није дозвољено да користе, подстичу, помажу или толеришу употребу недозвољених средстава за испуњавање предиспитних обавеза и полагање испита.

Члановима академске заједнице није дозвољено да приступање испитима условљавају захтевима који нису садржани у елементима студијског програма, а посебно да намећу услове који њима доносе приватну материјалну и другу корист.

Континуирано усавршавање

Члан 18.

Чланови академске заједнице планирају, спроводе и извештавају о својим научним истраживањима и научним и стручним делатностима, у складу са општим начелима и стандардима наставничке и научне компетенције.

Обавеза је свих чланова академске заједнице да се континуирано усавршавају и да истрају на подизању стандарда и нивоа знања унутар изабраног научно-наставног или стручног подручја.

Чланови академске заједнице су дужни да непрекидно раде на развоју струке, да усавршавају своју стручност везану за обезбеђење квалитета и процену квалитета високог образовања, те да прате развој области, у земљи и иностранству и да добијена знања деле са члановима Академије.

Професионално напредовање

Члан 19.

Академија је дужна да омогући свим својим члановима услове за напредовање, а који се тичу испуњавања професионалних обавеза.

Елементи који су основ за вршење процене професионалне успешности остваривања професионалних обавеза и професионалне компетенције морају бити објективни, непристрасни и утемељени на унапред утврђеним и транспарентним критеријумима.

Члан академске заједнице дужан је да процене о условима за професионално напредовање других чланова академске заједнице заснива искључиво на критеријумима који су релевантни за вршење професионалних обавеза, односно на показаној стручности, таленту и професионалним резултатима.

Недозвољен је сваки облик дискриминације у поступку вредновања услова професионалног напредовања, као и у самом поступку напредовања.

Сви чланови академске заједнице имају једнаке услове за напредовање на основу процене испуњености професионалних обавеза.

Професионална је одговорност наставног особља и обавеза Академије је да се брине о подмлађивању академске заједнице, подстицање напредовања и осамостаљивања млађих наставника и сарадника Академије.

Транспарентност и тајност

Члан 20.

Сва општа акта која Академија доноси морају бити јасна, прецизна, недвосмислена и доступна свима. Академија посебно пази на начело транспарентности и доступности критеријума и поступка испуњавања професионалних обавеза (испити, уписи, напредовање и сл.).

Сви чланови академске заједнице који кроз свој рад у Академији долазе у додир са подацима који имају статус поверљивости, морају штитити тајност тих података, осим у случају да постоји професионална или законска обавеза да такве информације објаве.

Јавно наступање

Члан 21.

Чланови академске заједнице имају слободу да јавно наступају и слободно се изражавају када наступају пред публиком, у електронским, штампаним и свим врстама медија, на седницама, јавним скуповима и другим облицима деловања.

У јавним наступима чланови академске заједнице не смеју неаргументовано дискредитовати институције и појединце, а када наступају у име и за рачун Академије дужни су да то јасно и недвосмислено саопште и од њих се очекује да иступају у складу са највишим Етичким и професионалним стандардима и општеприхваћеним моралним начелима.

Чланови академске заједнице који имају више звање не смеју ограничавати или онемогућавати јавно иступање чланова са нижим звањем, нити тај наступ било чиме условљавати.

Примање поклона и других добара

Члан 22.

Чланови академске заједнице не смеју да траже, подстичу поклањање, нити да примају, за себе или за друга лица, поклоне или услуге, уколико постоји оправдана претпоставка да ће тиме бити извршен, посредно или непосредно, утицај на њихову објективност или испуњавање професионалних обавеза или поштовање права и обавеза.

Обавеза чланова академске заједнице је сузбијање и отклањање сваког покушаја корупције, као и пријављивање сваког таквог случаја.

Сукоб интереса

Члан 23.

Чланови академске заједнице дужни су да избегавају сукоб интереса.

Сукоб интереса је ситуација у којој приватни интерес члана академске заједнице или приватни интерес са њим повезаног лица утиче или може да утиче на законито и непристрасно обављање професионалних обавеза (доношење професионалних одлука или предузимање професионалних радњи) и академских дужности од стране члана академске заједнице.

Приватни интерес је било каква корист или погодност за члана академске заједнице или са њим повезаног лица.

Повезана лица су лица која се са чланом академске заједнице налазе у посебном односу заснованом на браку или ванбрачној заједници, крвном сродству у правој линији, односно у побочној линији закључно са другим степеном сродства, тазбинском сродству закључно са другим степеном сродства, односу заснованом на усвојењу, односу кумства, блиског пријатељства, као и сва друга лица која се према другим основама и околностима могу сматрати интересно повезаним са чланом академске заједнице.

Чланови академске заједнице не смеју радњама и активностима које проистичу из обављања њихових професионалних обавеза и академских дужности са собом повезана лица стављати у повлашћен положај у односу на друга лица.

Етичност у научном истраживању

Члан 24.

Чланови академске заједнице се у свом научно-истраживачком раду придржавају начела етичности, и то:

- недопустиво је одступање, намерно или из занемаривања, од прихваћених поступака истраживања које може довести до разних повреда лица, физичких или психичких, као и прикривање таквих активности ако их спроводе други чланови академске заједнице;
- применити начело свесног и информисаног пристајања испитаника, штитити њихова права и достојанство као особе;
- планирање, спровођење и извештавање о научно-истраживачком раду свести на најмању меру погрешног тумачења резултата,

- није допуштено измишљање, намерно подешавање и тенденциозно тумачење научно-истраживачког рада.

Ауторство научно-истраживачких радова и других докумената

Члан 25.

Чланови академске заједнице гарантују изворност радова које објављују, као и тачност у приказивању и навођењу информација о пореклу идеја и навода којима су се у раду користили.

У научно-истраживачком и стручном раду није дозвољено: плагирање, лажно ауторство, измишљање и кривотворење резултата и аутоплагирање.

Ове забране се односе на све писане радове наставног особља и студената (семинарски рад, дипломски или завршни рад, мастер рад, специјалистички рад, магистарски рад, докторска дисертација, рад у часопису, уџбеник, монографија, поглавља у зборницима и сл.).

Међусобна сарадња и колегијални односи

Члан 26.

Међусобна сарадња подразумева поштовање мишљења других чланова академске заједнице и њихово узимање у обзир приликом формирања мишљења, у сарадњи са њима, ради остварења међусобних циљева.

Чланови академске заједнице су дужни да негују колегијалне односе и односе сарадње који су засновани на међусобном уважавању, поштовању и разумевању, водећи рачуна о интересима Академије као целине.

Чланови академске заједнице дужни су да своје обавезе према студентима, колегама и запосленима у Академији, као и колегама у другим установама у оквиру заједнице академског образовања извршавају одговорно, савесно и професионално, држећи се начела објективности, непристрасности и међусобног уважавања.

Однос према студентима

Члан 27.

Наставно особље Академије треба да:

- подстиче своје студенте на слободан и озбиљан прилаз учењу, примењујући најбоље моралне, професионалне и стручне стандарде у настави;

- исказује поштовање према студентима као личностима и имају однос истинског интелектуалног водича и саветника;
- успоставе однос међусобног поверења и уважавања;
- користе систем праћења рада и оцењивања који је објективан, поуздан и уједначен, тако да оцена сваког студента буде исказана на основу стечених поена по унапред обављеним активностима релевантним за вредновање;
- поштују забрану непосредног или посредног искоришћавања, злоупотребе, шиканирања, уцењивања, дискриминације студената, као и забрану понашање према студентима на недоличан или други начин којим се вређа њихово достојанство;
- поштују забрану било ког облика напада на личност студента, сексуалног узнемиравања, физичког нападовања, ругања, исмевања и сл.;
- поштују забрану исказивања било какве дискриминације према студентима (националност, вера, раса, пол, политичка и друга уверења или поглед на свет, социјални или неки други статус и друге разлике).

Права и понашање студената

Члан 28.

Права студената обухватају:

- једнака и неотуђива права у образовном процесу, без обзира на националност, веру, расу, пол, политичка и друга уверења односно погледе на свет, социјални или неки други статус и друге разлике;
- право удруживања;
- право на доступност аката Академије која регулишу питања студија и студената;
- право на приговоре и жалбе у случају кршења права студената;
- право на заштиту од притисака и злоупотреба у наставном процесу;
- право на учествовање и одлучивање о свим студентским питањима или преко изабраних представника;
- право на учествовање у ваннаставним активностима у области културе, уметности, спорта у земљи и иностранству (стручне конференције, семинари, саветовања, сусрети студената, апсолвентске вечери), и
- друга права утврђена законом, Статутом и општим актима Академије.

Недопустиво је понашање студената, и то:

- непристојан и некоректан однос према наставном и ненаставном особљу Академије;
- ометање испита, наставе и других облика предиспитних активности;
- полагање колоквијума, испита, испитних или предиспитних обавеза противно утврђеним правилима студија;
- проузроковање штете на имовини Академије или угледу Академије;
- отуђење или неовлашћено коришћење имовине Академије;

- неприкладно облачење (одећа и обућа);
- изазивање или учествовање у нередима или тучи;
- конзумирање или долазак на испит или било који облик наставе под дејством алкохола, опојних дрога и других опијата,
- коришћење мобилних телефона за време наставе, колоквијума или испита и
- друго понашање које је супротно правилима Кодекса или које се као такво утврди општим актом Академије.

Одевање на раду

Члан 29.

Чланови академске заједнице су дужни да буду прикладно одевени и да својим начином одевања не нарушавају углед Академије.

Неприкладном одећом и обућом сматрају се нарочито: непримерено кратке сукње и хаљине, хеланке, блузе са великим деколтеом, кратке и провидне блузе, трегер мајице, кратке панталоне, шорте, папуче, јпанке, обућа са отвореним прстима и друга неприкладна одећа и обућа.

У посебним и пригодним ситуацијама (одбране радова, састанци у или ван Академије и др.), пожељно је да запослени буду свечаније одевени.

Одговорност према академској заједници

Члан 30.

Професионална делатност чланова академске заједнице треба у што већој могућој мери да допринесе остваривању добробити, циљева и задатака Академије, те се чланови академске заједнице имају уздржавати од:

- коришћења имена и логотипа Академије у приватне сврхе, а са циљем стварања утиска ауторитета;
- намерног презентовања у јавности личних ставова, као ставова Академије, а ради стицања личне користи;
- подстицања других чланова на непоштовање правила рада Академије;
- коришћење имовине Академије или погодности у циљу прибављања имовинске, личне, комерцијалне користи, а без посебног одобрења;
- било које активности (лобирање, злоупотреба ауторитета и сл.) коју врше у циљу омогућавања повлашћене позиције појединца или скупине а на штету професионалних критеријума.

III ПОВРЕДА ПРАВИЛА КОДЕКСА

Члан 31.

Под повредом правила Кодекса подразумева се:

- неакадемско понашање у виду плагирања, лажног ауторства, измишљања и кривотворења резултата и аутоплагирања (у даљем тексту: неакадемско понашање),
- мање повреде или немаран однос према обавези коректног академског понашања (у даљем тексту: некоректно академско понашање).

Неакадемско понашање

Члан 32.

Плагирање је представљање туђих идеја или туђег рада, у целини или деловима, без навођења изворног ауторства или изворника, односно противзаконито присвајање туђих интелектуалних творевина и научних резултата и њихово приказивање као својих, а нарочито:

- дословно преузимање, као и копирање из електронских, штампаних или рукописних извора текста другог аутора, односно текста урађеног од стране професионалне агенције или другог лица за потребе аутора или трећих лица - са српског или страног језика, у деловима (без обзира на обим) или у целости - без навођења имена аутора и извора из којег је текст преузет, као и без јасног обележавања преузетог дела;
- препричавање или сажимање текста другог аутора, као и текста урађеног од стране професионалне агенције или другог лица за потребе аутора или трећих лица, из електронских, штампаних или рукописних извора, са српског или страног језика, у деловима (без обзира на обим) или у целости, без одговарајућег навођења имена аутора и извора из којег је текст преузет, као и без јасног обележавања препричаног дела.

Успутно навођење изворног аутора није довољно: аутор је дужан да обезбеди да се не створи погрешан утисак да су парафразиране реченице његова идеја;

- непрецизно цитирање, које не следи правила цитирања прихваћена у датој научној, односно стручној области;
- представљање идеја других аутора као својих, без одговарајућег навођења имена аутора, односно извора из кога је текст преузет.

Члан 33.

Лажно ауторство је навођење као аутора лица које није учествовало у изради рада. Чланови академске заједнице дужни су да као ауторе наводе све и само оне учеснике у процесу настајања научног, односно стручног рада који су интелектуално допринели раду.

Није дозвољен ни дослух између лица укључених у израду рада, који се показује у недозвољеној сарадњи између студената, пропушту да се наведе примљена помоћ или пропушту да се прецизно поштују правила о групном раду на пројектима.

Члан 34.

Измишљање и кривотворење резултата је деловање којим се манипулише предметом, опремом или процесом истраживања, са циљем да резултати научног истраживања буду намерно подешени или тенденциозно протумачени.

Посебан облик измишљања и кривотворења резултата је несавесно и неодговорно приказивање чињеница у извештајима о наставном, научно-истраживачком и стручном раду.

Недозвољено је измишљање или преправљање препорука и лажно представљање академских достигнућа.

Члан 35.

Аутоплагирање је поновно објављивање, у деловима или у целости, свог раније објављеног или за другу сврху искоришћеног рада као новог и оригиналног, а да није изричито наведено да је у питању већ објављен или за другу сврху искоришћен рад.

Члан 36.

Забране неакадемског понашања у виду плагирања, лажног ауторства, измишљања и кривотворења резултата и аутоплагијања односе се на све писане радове наставног и другог особља и студената (семинарски рад, дипломски или завршни рад, мастер рад, специјалистички рад, магистарски рад, докторска дисертација, рад у часопису, уџбеник, монографија, поглавља у зборницима и сл.).

Одговорност за кршење ових забрана носе и припадници академске заједнице у случају несавесног и неодговорног приказивања, односно занемаривања чињеница у извештајима о наставном, научно-истраживачком и стручном раду (у рефератима за оцену дисертације, избор у звање наставника или сарадника и сл.).

Посебну одговорност има наставник који води студента код израде писаних радова.

Чланови академске заједнице гарантују изворност радова које објављују, као и тачност у приказивању и навођењу информација о пореклу идеја и навода којима су се у раду користили.

Некоректно академско понашање

Члан 37.

Мање повреде или немаран однос према обавези коректног академског понашања су нарочито:

- непридржавање стандарда и процедура из Кодекса и других струковних правила;
- непријављивање сукоба интереса;
- понашање супротно правилима о сузбијању корупције у Академији или непријављивање таквих случајева;
- изношење поверљивих информација у јавност;
- несарадња са члановима комисија или спречавање сарадње;
- неосновано пријављивање за плагијат, лажно ауторство, измишљање и кривотворење резултата, аутоплагирање, нетачност препорука или корупцију;
- тражење, подстицање, примање за себе или за друга лица поклона или услуга или било какве користи или погодности;
- невршење професионалних обавеза и академских дужности или супротно професионалним обавезама и академским дужностима;
- обављање ванакадемских послова или делатности које су у супротности са професионалним обавезама у Академији или утичу на интегритет и објективност у вршењу академских дужности;
- вршење дискриминације у поступку вредновања услова професионалног напредовања и у самом поступку напредовања,
- свака друга повреда правила Кодекса, а да није неакадемско понашање.

IV ПОСТУПАК УТВРЂИВАЊА НЕАКАДЕМСКОГ ПОНАШАЊА

Органи у поступку утврђивања повреда правила Кодекса

Члан 38.

У поступку утврђивања повреде правила Кодекса неакадемским понашањем учествују:

- Етичка комисија Академије (у даљем тексту: Етичка комисија), коју образује Академија;
- Наставно-стручно веће Академије, као стручни орган;
- Стручна комисија, коју на предлог Етичке комисије образује Наставно-стручно веће Академије, ради утврђивања чињеничног стања и давања предлога за даље поступање;
- Председник Академије, као инокосни орган пословођења који се стара о спровођењу поступка утврђивања неакадемског понашања у роковима предвиђеним Основама;

- Савет Академије, као другостепени орган за професионалну етику.

Сви учесници у поступку утврђивања повреда правила Кодекса дужни су да поштују Етичке стандарде предвиђене Кодексом утврђеним у складу са Основама.

У случају повреде тих стандарда учесници у поступку утврђивања неакадемског понашања, подлежу мерама прописаним за повреду Кодекса.

Члан 39.

Академија образује Етичку комисију, као стручно и саветодавно тело.

Састав Етичке комисије, начин њеног формирања, трајање мандата чланова Етичке комисије, њене надлежности и начин рада уређени су Статутом Академије.

Седнице Етичке комисије заказује и води председник Етичке комисије.

Етичка комисија доноси Пословник о свом раду.

Престанак чланства у Етичкој комисији

Члан 40.

Чланство у Етичкој комисији, пре истека мандата, престаје оставком или разрешењем, а члан може бити разрешен уколико не испуњава обавезе члана комисије,

Мандат члана Етичке комисије из реда студената престаје губитком статуса студента.

На упражњено место у Етичкој комисији бира се нови члан, чији мандат траје до истека мандата Етичке комисије.

Уколико је захтев за покретање поступка утврђивања неакадемског понашања поднет против члана Етичке комисије, исти се за тај случај искључује из рада Етичке комисије.

Члан 41.

Стручна комисија образује се по потреби, на захтев Етичке комисије онда када је, по захтеву за покретање поступка утврђивања неакадемског понашања, оцењено да постоји основана сумња на постојање таквог понашања.

Етичка комисија, у року од осам дана од дана пријема писаног изјашњења, односно од дана доношења одлуке у случају недостављања писаног изјашњења лица против кога је покренут поступак, доставља захтев Наставно-стручном већу Академије да образује

Стручну комисију, односно да именује чланове те комисије и да упути захтев Националном савету за високо образовање да именује лице за члана Стручне комисије.

Члан 42.

Стручна комисија има три члана од којих:

- два члана из одговарајуће или блиске научне, стручне, односно уметничке области, која именује Наставно-стручно веће Академије;
- један члан кога именује Национални савет за високо образовање, а који није запослен у Академији, у року од 30 дана од дана пријема захтева о потреби именовања лица, о чему обавештава председника Академије.

У саставу Стручне комисије не могу да буду наставници који су претходно написали позитивну рецензију рада, ментор и чланови комисије за оцену и комисије за одбрану, потписници званичних извештаја, као ни акузатор.

Члан Стручне комисије не сме се налазити у сукобу интереса.

Председник Академије је дужан да донесе решење о образовању и саставу Стручне комисије и да га достави њеним члановима.

Као дан коначног образовања Стручне комисије сматра се дан када је председник Академије обавештен о именовању екстерног члана кога именује Национални савет за високо образовање.

Покретање поступка

Члан 43.

Поступак утврђивања повреде правила Кодекса који се односи на неакадемско понашање покреће се захтевом, који мора бити образложен и мора да садржи доказе који указују на неакадемско понашање.

Захтев за утврђивање неакадемског понашања могу поднети запослени у Академији, студенти Академије и друга физичка лица (акузатори-тужиоци), органи и тела високошколских установа и научно истраживачких организација, када постоји основана сумња да је рад другог лица настао као резултат неког од облика неакадемског понашања.

Захтев обавезно садржи личне податке и потпис подносиоца захтева, с тим да су ти подаци поверљиви, уколико подносилац захтева то затражи.

Члан 44.

Захтев се подноси Етичкој комисији Одсека у оквиру Академије у којој је лице против кога се подноси захтев запослено или је било запослено, завршило студије, односно одбранило рад.

У случају коауторства наставно-научних радника из две или већег броја Одсека у оквиру Академије, поступак се спроводи у оном Одсека у оквиру Академије који остварује већи удео у средствима којима се финансира пројекат у оквиру којег је настао рад чији је интегритет предмет поступка, а ако рад није резултат пројекта, у установи коју између инволвираних по хитном поступку.

Испитивање захтева пред Етичком комисијом

Члан 45.

По пријему захтева Етичка комисија проверава да ли је она надлежна за поступање по захтеву, да ли је захтев поднело овлашћено лице, да ли је захтев уредан и да ли садржи све битне елементе прописане овим Кодексом.

Ако Етичка комисија утврди да није надлежна за поступање по захтеву или да захтев није поднело овлашћено лице решењем одбацује захтев у року од осам дана од дана пријема.

Ако је захтев неуредан, Етичка комисија ће у року од осам дана од дана пријема позвати подносиоца да достави уредан захтев, остављајући му за то рок од осам дана од дана пријема.

Ако подносилац не уреди захтев у остављеном року, Етичка комисија ће решењем одбацити захтев у року од осам дана од истека рока за уређење.

Члан 46.

Ако је Етичка комисија надлежна за поступање по поднетом захтеву, а захтев је уредан, поднело га је овлашћено лице и садржи све битне елементе, Етичка комисија у року од осам дана од дана његовог пријема доставља захтев лицу против кога је поступак покренут, ради писаног изјашњења у року од наредних 15 дана од дана достављања.

Уз захтев за покретање поступка, лицу се доставља и позив да се на захтев писмено изјасни у одређеном року.

Уколико Етичка комисија утврди да лице против кога је покренут поступак избегава да прими захтев, односно да се о њему изјасни, донеће решење да постоји основана сумња на постојање неакадемског понашања.

Решење се доноси у року не краћем од 25 и не дужем од 30 дана од дана када је захтев достављен.

Члан 47.

У случају да је сумња на постојање неакадемског понашања неоснована, Етичка комисија ће одбити захтев.

Етичка комисија је дужна да у процесу одбијања размотри да ли одбијена пријава, односно захтев за покретање поступка садржи елементе лажне, односно шиканирајуће пријаве и ако процени да за то постоји сумња, може да покрене поступак утврђивања одговорности подносиоца захтева.

Уколико утврди да постоји основана сумња да одбијена пријава, односно захтев садржи елементе лажне, односно елементе шиканирајуће пријаве, Етичка комисија саставља свој извештај са мишљењем о постојању повреде правила Кодекса због некоректног академског понашања и доставља га председнику Академије, а председник Академије извештај са мишљењем Етичке комисије доставља Наставно-стручном већу Академије на одлучивање.

Члан 48.

Наставно-стручно веће Академије на првој наредној седници, на основу извештаја Етичке комисије, доноси одлуку о одговорности подносиоца одбијеног захтева и о облику мере за повреду правила Кодекса због некоректног академског понашања и одлуку доставља председнику Академије на даље поступање.

Члан 49.

Уколико Етичка комисија утврди да постоји основана сумња на постојање неакадемског понашања, у року од осам дана од дана пријема писаног изјашњења, односно од дана доношења закључка у случају недостављања писаног изјашњења, Етичка комисија доставља захтев Наставно-стручном већу Академије да образује Стручну комисију, односно да именује чланове те комисије и да упути захтев Националном савету за високо образовање да именује лице за члана Стручне комисије.

Рад Стручне комисије

Члан 50.

Стручна комисија може вршити процену оригиналности непосредним упоређивањем или узимајући у обзир резултате софтверске анализе, уколико оцени да је то потребно, као и друге методе и стандарде, сходно специфичности научне области (увид у истраживачку документацију, као и увид у прикупљену, односно коришћену грађу и сл.).

Стручна комисија може да затражи мишљење и од ментора, чланова комисије за оцену и комисије за одбрану, рецензента, одговарајућег стручног органа високошколске установе и других стручних лица и тела.

Члан 51.

Стручна комисија у року од 60 дана од дана свог образовања доставља Етичкој комисији образложено стручно мишљење.

На образложени предлог Стручне комисије, овај рок у изузетним случајевима може бити продужен за додатних 30 дана.

У ове рокове не рачуна се период између 15. јула и 20. августа.

Извештај Етичке комисије

Члан 52.

На основу стручног мишљења Стручне комисије и писаног изјашњења лица за које постоји основана сумња да се неакадемски понашало, Етичка комисија у року од 15 дана од дана достављања стручног мишљења саставља извештај са мишљењем и доставља га председнику Академије. Етичка комисија може да председнику Академије упути образложени предлог да суспендује лице против кога је поступак покренут до окончања тог поступка.

Уколико утврди постојање неакадемског понашања, Етичка комисија може у оквиру извештаја предложити и да мере за повреду Кодекса буду изречене ментору, рецензентима или члановима комисија за писање извештаја о наставном и научноистраживачком раду.

Уколико Етичка комисија утврди да није било повреде академског интегритета и да се пријава претежно заснива на неистинитим наводима, односно да садржи шиканирајуће елементе, покренуће поступак утврђивања одговорности акузатора.

Одлучивање о повреди

Члан 53.

Извештај Етичке комисије председник Академије одмах доставља Наставно-стручном већу Академије ради одлучивања.

Наставно-стручно веће Академије доноси одлуку по извештају Етичке комисије на првој наредној седници.

На основу одлуке Наставно-стручног већа Академије којом је утврђено неакадемско понашање, председник Академије у року од 15 дана изриче меру за повреду Кодекса.

Члан 54.

Изрицање мера представља израз неслагања академске заједнице са недопуштеним понашањем из Кодекса, као друштвено неприхватљивим поступањем.

Мере имају за првенствени циљ безусловно ограђивање Академије од наведеног недопуштеног понашања као и упућивање поруке најширој јавности да су такви облици понашања непримерени члановима академске заједнице.

Повреду академског интегритета не представљају радње проистекле из грешке иза које стоје часне намере.

Постојање грешке иза које стоје часне намере и занемарљивог обима плагијата, односно аутоплагијата мора бити образложено у извештају Етичке комисије.

Члан 55.

Одлука председника Академије којом је изречена мера за повреду правила Кодекса због неакадемског понашања доставља се лицу против кога је изречена мера и подносиоцу захтева.

V ПОСТУПАК УТВРЂИВАЊА НЕКОРЕКТНОГ АКАДЕМСКОГ ПОНАШАЊА

Органи у поступку утврђивања повреда правила Кодекса

Члан 56.

У поступку утврђивања повреде правила Кодекса некоректним академским понашањем учествују:

- Етичка комисија, коју образује Академија, која је надлежна за све повреде правила Кодекса (неакадемског понашања и некоректног академског понашања);
- Наставно-стручно веће Академије, као стручни орган;
- Председник Академије, као пословодни орган који се стара о спровођењу поступка утврђивања некоректног академског понашања у роковима предвиђеним Основама,
- Савет Академије, као другостепени орган за професионалну етику.

Члан 57.

Сви учесници у поступку утврђивања повреда правила Кодекса дужни су да поштују Етичке стандарде предвиђене Кодексом.

У случају повреде тих стандарда учесници у поступку утврђивања некоректног академског понашања, подлежу мерама прописаним за повреду Кодекса.

Захтев за утврђивање некоректног академског понашања

Члан 58.

Поступак утврђивања повреде правила Кодекса који се односи на некоректно академско понашање покреће се захтевом који мора бити образложен и мора да садржи доказе који указују на некоректно академско понашање.

Захтев за утврђивање некоректног академског понашања могу поднети запослени у Академији, студенти Академије и друга физичка лица, као и органи и тела високошколских установа и научно истраживачких организација, када постоји основана сумња да је учињено дело некоректног академског понашања.

Захтев обавезно садржи личне податке и потпис подносиоца захтева, с тим да су ти подаци поверљиви, уколико подносилац захтева то затражи.

Захтев се подноси Етичкој комисији високошколске установе у којој је лице против кога се подноси захтев запослено или је било запослено, завршило студије, односно одбранило рад.

Испитивање захтева пред Етичком комисијом

Члан 59.

По пријему захтева Етичка комисија проверава да ли је она надлежна за поступање по захтеву, да ли је захтев поднело овлашћено лице, да ли је захтев уредан и да ли садржи све битне елементе прописане овим Кодексом.

Ако Етичка комисија утврди да није надлежна за поступање по захтеву или да захтев није поднело овлашћено лице решењем одбацује захтев у року од осам дана од дана пријема захтева.

Ако је захтев неуредан, Етичка комисија ће у року од осам дана од дана пријема позвати 18 подносиоца да достави уредан захтев, остављајући му за то рок од осам дана од дана пријема.

Ако подносилац не уреди захтев у остављеном року, Етичка комисија ће решењем одбацити захтев у року од осам дана од истека рока за уређење.

Члан 60.

Ако је Етичка комисија надлежна за поступање по поднетом захтеву, а захтев је уредан, поднело га је овлашћено лице и садржи све битне елементе, Етичка комисија у року од осам дана од дана његовог пријема доставља захтев лицу против кога је поступак покренут, ради писаног изјашњења у року од наредних 15 дана од дана достављања.

Уз захтев за покретање поступка, лицу се доставља и позив да се на захтев писмено изјасни у одређеном року.

Уколико Етичка комисија утврди да лице против кога је покренут поступак избегава да прими захтев, односно да се о њему изјасни донеће решење да постоји основана сумња на постојање некоректног академског понашања.

Решење се доноси у року не краћем од 25 и не дужем од 30 дана од дана када је захтев достављен.

Члан 61.

Етичка комисија ће решењем одбити захтев за покретање поступка, уколико је неоснована сумња на постојање некоректног академског понашања и покренути поступак утврђивања одговорности подносиоца захтева уколико процени да за то постоје услови утврђени Кодексом.

Одлучивање о повреди

Члан 62.

Уколико постоји основана сумња на постојање некоректног академског понашања у року од осам дана од дана пријема писаног изјашњења, односно од дана доношења одлуке у случају недостављања писаног изјашњења, Етичка комисија доставља Наставно-стручном већу Академије предлог одлуке о постојању повреде правила Кодекса у виду некоректног академског понашања и о облику мере за ту повреду правила Кодекса.

Наставно-стручно веће Академије доноси одлуку о облику мере која се изриче за учињену повреду правила Кодекса због некоректног академског понашања, која мора садржати образложење због чега се одређено понашање сматра некоректним академским понашањем а не неакадемским понашањем.

Члан 63.

Одлука Наставно-стручног већа Академије доставља се лицу против кога је изречена мера и подносиоцу захтева.

VI МЕРЕ КОЈЕ СЕ ИЗРИЧУ ЗА ПОВРЕДУ ПРАВИЛА КОДЕКСА

Члан 64.

За повреду правила Кодекса изричу се:

- мере за утврђено неакадемско понашање у виду плагирања, лажног ауторства, измишљања и кривотворења резултата и аутоплагирања,
- мере за утврђене мање повреде или немаран однос према обавези коректног академског понашања.

Мере за утврђено неакадемско понашање у виду плагирања, лажног ауторства, измишљања и кривотворења резултата и аутоплагирања.

Члан 65.

Мере за утврђено неакадемско понашање у виду плагирања, лажног ауторства, измишљања и кривотворења резултата и аутоплагирања су:

- оглашавање дипломе о стеченом високом образовању ништавом, у случају коначне одлуке којом је утврђено да завршни или мастер рад није резултат оригиналног стручног рада.

Даном оглашавања ништавости дипломе о стеченом високом образовању, лицу чија је диплома оглашена ништавом престају права и обавезе проистекле по основу стицања дипломе које је поништена.

- одузимање наставничког, односно сарадничког звања у случају ако се сазнају нове чињенице, односно појаве докази из којих произилази да у тренутку избора у звање кандидат није испуњавао услове прописане законом, односно, ако се утврди да радови на основу којих је кандидат изабран у звање представљају резултат неакадемског понашања.

Поступак одузимања звања покреће председник Академије, а спроводи се на начин који је предвиђен за стицање звања.

Члан 66.

Коначна одлука о мери за утврђено неакадемско понашање у виду плагирања, лажног ауторства, измишљања и кривотворења резултата и аутоплагирања објављује се на седници Наставно-стручног већа Академије и седници Савета Академије, као и на интернет страници Академије.

Мере изречене за неакадемско понашање не ослобађају учиниоца евентуалне одговорности по законским прописима о заштити ауторских права и права интелектуалне својине, као и по другим основама.

Мере за утврђене мање повреде или немаран однос према обавези коректног академског понашању

Члан 67.

Мере за утврђене мање повреде или немаран однос према обавези коректног академског понашању су:

- опомена,
- јавна опомена и
- јавна осуда.

Облик мере за утврђену мању повреду или немаран однос према обавези коректног академског понашања одређује се у зависности од:

- тежине учињене повреде;
- штете која је нанета угледу Академије;
- активности које је учинилац предложио да ће предузети у циљу отклањања последица повреде Кодекса, и
- процене да ће изречена мера довољно утицати на учиниоца да више не врши повреду Кодекса.

Члан 68.

Опомена се изриче учиниоцу повреде правила Кодекса у виду писаног упозорења без објављивања и уноси се у евиденцију о изреченим мерама упозорења, али не чини саставни део досијеа студента, наставника, сарадника или другог запосленог.

Члан 69.

Јавна опомена се изриче учиниоцу повреде Кодекса и објављује се на седници Наставностручног већа Академије и седници Савета Академије, одмах по коначности одлуке којом је мера јавна опомена изречена.

Јавна опомена се уноси у досије студента, наставника, сарадника или другог запосленог.

Члан 70.

Јавна осуда се изриче учиниоцу повреде Кодекса и објављује се на седници Наставностручног већа Академије и седници Савета Академије и на интернет страници Академије, одмах по коначности одлуке којом је мера јавна осуда изречена.

Јавна осуда се уноси у досије студента, наставника, сарадника или другог запосленог.

VII ПРАВНИ ЛЕКОВИ И КОНАЧНОСТ ОДЛУКЕ

Члан 71.

Лице против којег је изречена мера за утврђено неакадемско понашање или мера за утврђено некоректно академско понашање и подносилац захтева могу у року од 15 дана од дана пријема одлуке поднети жалбу Савету Академије.

Приликом разматрања жалбе, Савет Академије може да затражи и додатна објашњења од свих учесника у поступку и других стручних лица.

У року од 60 дана од дана пријема жалбе, Савет Академије доноси одлуку којом потврђује или преиначује првостепену одлуку, или је поништава и враћа на поновно одлучивање.

Одлука Савета Академије доставља се жалиоцу и Националном савету за високо образовање.

Одлука другостепеног органа за професионалну етику је коначна.

Члан 72.

Академија је дужна да коначну одлуку којом се изриче мера за повреду Кодекса у року од осам дана од дана коначности проследи Националном савету за високо образовање.

Понављање поступка

Члан 73.

У случају појављивања нових чињеница које су од значаја за доношење одлуке, а које нису биле познате док је вођен поступак утврђивања неакадемског понашања и некоректног академског понашања,

Етичка комисија може, по подношењу образложеног захтева или на сопствену иницијативу, покренути обнову тога поступка.

Обновљени поступак води се на начин предвиђен овим Кодексом за одлучивање о повреди обавеза које проистичу из повреде Кодекса.

Ако се у обновљеном поступку донесе другачија одлука од оне која је донета у првобитном поступку, првобитна одлука ће се ставити ван снаге.

VIII ZAVRŠNE ODREDBE

Члан 74.

Повреда правила Кодекса представља непоштовање одредби овог акта, као и непоштовање радне дисциплине и ако је то понашање запосленог такво да не може да настави рад у Академији, запосленом се може отказати уговор о раду, због стицања разлога за престанак радног односа у Академији или изрећи нека од мера за непоштовање радне дисциплине, у складу са Законом о раду и другим релевантним прописима.

Члан 75.

Правилником о дисциплинској и материјалној одговорности студената Академија уређује која понашања студената чине повреду Кодекса и правила понашања, органе и поступак утврђивања повреде одговорности и мере које се могу изрећи.

Члан 76.

Академија својим актима уређује питања утврђена основима, као:

- критеријуме за процену успешности остваривања професионалних обавеза и професионалне компетенције;
- правила за навођење идеја и радова других аутора;
- правила цитирања и препричавања и др.

Члан 77.

Кодекс и друга општа акта којима се регулишу права и обавезе чланова академске заједнице, Академија објављује на својој званичној интернет страници, на који начин саопштава, упознаје и чини да исти буду доступни и транспарентни за чланове академске заједнице.

Члан 78.

Кодекс доставити Конференцији академија и високих школа Србије и Националном савету за високо образовање Републике Србије, на мишљење о усклађености са Основама.

Члан 79.

Кодекс ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли и интернет страници Академије.

ПРЕДСЕДНИК НАСТАВНО-
СТРУЧНОГ ВЕЋА АКАДЕМИЈЕ

Др Вера Петровић, проф. с.с.

Кодекс објављен на огласној табли и сајту Академије, дана 14.07.2021. године.